N. 89. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Vrijdag den 13 April.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den April.

EEN WOORD OVER HET VOORSTEL VAN DEN BELGISCHEN SENATEUR *LEFÈVRE MEURET*.

Dezer dagen waren wij in de gelegenheid bij eene discussie tegenwoordig te zijn, waarvan het onderwerp was, de al of niet gegrondheid van het, door den heer *Lefèvre Maurel* in de zitting van den belgischen senaat van den 3den dezer, gedaan voorstel, namelijk: « om een adres koning *Leopold* aan te bieden, om den koning van Holland verantwoordelijk te stellen voor al de schaden, die voor Belgie zouden spruiten uit de weigering om tot de 24 artikelen toe te treden." Ofschoon nu dit voorstel in die openlijke zitting is afgewezen, schijnt hetzelve vooraf werkelijk door eene commissie behandeld te zijn; er waren er zelfs die meenden onderrigt te wezen, dat eene zoodanige vordering, van wege het belgische gouvernement, door het orgaan eens deurwaarders van het brusselsche hoog-geregtshof, aan het onze zoude worden aangezegd. Was dit vermoeden gegrond, dan zoude, in deze handeling, de verwaandheid een weinig ver gedreven zijn. Wij voor ons houden het er voor, dat, hoewel wij zeer weinig goeds en gepast van dien kant verwachten, de opgeblazene trots van onze voormalige zuidelijke broeders zoo verre niet zal gaan, dewijl onze regering, met het meeste regt, als de eerste die tot schikkingen heeft willen toetreden, vorderingen van schadevergoeding zou hebben kunnen doen gelden. Wij hebben daartoe den Belgen slechts te herinneren aan het *protocol* van den 27sten januarij 1831 en aan het daaruit voortgevloeide *protocol* van den 18den februarij. De gevolmagtigden van onze, door de geheele wereld erkende regering van een aloud lid van het europeesch gezelschap, verklaarden daarin gemagtigd te zijn, om eene volledige en algeheele toestemming te geven, tot al de artikelen *der grondslagen, bestemd, om de scheiding van Belgie en Holland te vestigen*, welke grondslagen voortspruiten uit de *protocollen* der conferentie te Londen van den 20 en 27sten januarij 1831.

Dat deze grondslagen, door eene niet erkende en voor de onrust van Europa op de puinhoopen van oproer en geweld opgerigte regering, werden verworpen; dat later de gevolmagtigden der vijf hoven, de door hunne naamteekening plegtig bekrachtigde zinsnede uit het protocol van den 27sten Januarij 1831: » Daarenboven is bepaald, dat de vijf hoven, die het over *deze grondslagen* VOLKOMEN EENS ZIJN, dezelve onmiddellijk aan de daarbij belang-hebbende partijen mededeelen, en zich verstaan zullen over de beste middelen, om dezelve te doen aannemen en ten uitvoer leggen," met ter zijde stelling van alle regt en kieschheid jegens eene bevriendde en erkende mogendheid, als niet gesteld en bekrachtigd beschouwden — dit alles zeggen wij benecmt niet in het minste, het regt van vordering dezer zijds.

Voor zoo verre het ons bekend is, hebben zoodanige vorderingen bij onze regering niet ter sprake geweest; ook zoude dit nieuwe hinderpalen hebben kunnen voortbrengen, om tot eene eindelijke en gewenschte schikking te geraken, een bewijs te meer, dat ook onze regering, alles heeft aangewend, om, in zoo verre dit met de voornaamste en dierbaarste belangen der Hollandsche natie niet strijdig was, den weg van bevrediging te banen. Het voorstel van den heer *Lefèvre Meuret*, zoo onvoorzigtig in eene openlijke vergadering geuit, geeft aanleiding tot gewigtige overwegingen. Het doet reeds vooruit zien, hoe moeijelijk het zal vallen, om tot eene, met alle onze belangen overeenkomstige, bevredigende schikking te geraken, vooral, zoo niet alle onregtvaardige vorderingen en de, alle grenzen van staatkundige welvoegelijkheid te buiten gaande, eischen der Belgen, door kracht van wapenen worden onderdrukt, hetzij door die der mogendheden, hetzij door de onze. Wij herhalen het, wat wij reeds vroeger niet onduidelijk hebben te kennen gegeven, juist dan, wanneer men het over die punten, welker beslissing in deze oogenblikken als de moeijelijkste worden beschouwd, eens zal zijn, zullen andere misschien nog moeijelijker punten te voorschijn komen, die of de onderhandelingen, in het oneindige zullen rekken, of wel dezelve verstoord zullen doen afbreken; en hoe ver zullen wij dan gevorderd zijn?

Neen, vertrouwvol kunnen wij ons niet aan de gedachten aan eenen naderenden vrede overgeven; de zaken zijn te ingewikkeld; de knoop is te veel verward, om dien zoo gemakkelijk te kunnen ontbinden. Men zal ons hierbij misschien wederom ten laste leggen, dat wij de toekomst te duister inzien; dat wij vrees willen verspreiden. Wij willen hierop alleen antwoorden, dat deze veronderstelling geene bijzondere achting jegens eene natie aanduidt, die getoond heeft, niet alleen door geene geruchten, maar zelfs door het werkelijke kanonvuur niet beangstigd te worden; die, bij het stijgen van den nood, ook hare krachten zag verdubbelen, hare geestdrift zag toenemen. Neen gewis, een volk dat zich sedert zeventien maanden onafgebroken ten oorlog uitruste, en daarbij nooit gekende hulpbronnen en strijdkrachten ontwikkelde, zal zich door tijdingen van het waarschijnlijk naderen des tijdstips, waarin het deszelfs gevormde middelen tot het gewenschte doel zou moeten aanwenden, niet laten ter nederslaan. Een ieder toch die weet wat oorlog is, welke deszelfs verschrikkelijke gevolgen zijn, (waarover wij *hier* ter plaatse zoo *een weinig* kunnen oordeelen) bij de gedachten, dat wij mogelijk de eersten zouden zijn, die zich over de rampzalige gevolgen van den oorlog zouden kunnen beklagen, zal ook daaruit zeer gemakkelijk de gevolgtrekking kunnen maken, dat wij er geen belang in kunnen vinden den oorlog in te roepen, of, door het verspreiden van niet gegronde geruchten van oorlog, onze stad- en gewestgenooten noodeloos te beangstigen, en misschien tot verhuizingen naar andere, minder gevaarlijke gewesten en verwijderingen aan te zetten. Een ieder die dit aandachtig overweegt, zal ook, tot slotsom zijner overdenkingen, de zekerheid verkrijgen, dat wij, meer nog dan vele anderen, naar den vrede moeten wenschen, doch ook dat dit zelfs persoonlijk belang moet zwijgen, zoodra er algemeene belangen in gemengd zijn. Dat wij onmogelijk van vrede en naderende schikkingen kunnen spreken, te midden eener plaats, waar wij dagelijks toebereidselen zien maken voor eene naderende hervatting der vijandelijkheden — Wanneer er officiele tijdingen bij de onderscheidene hoofdkwartieren van het leger aankomen, die te kennen geven, dat men zich bereid moet houden tegen eenen vijandelijken aanval van den kant der Belgen — wanneer er onverwacht in de stad wordt rond geroepen, dat men zich in acht dagen tijds, voor drie maanden van levensmiddelen moet voorzien — wanneer men de voorraads-magazijnen in de stad Dordrecht met overhaasting ziet ontledigen, om het aldaar opgelegde naar de vestingen en forten te vervoeren — en eindelijk, wanneer de van wederzijds opgewonden hartstogten, zelfs door een enkeld misverstand, op het hevigst kunnen losbreken! Neen, men houde het ons ten goede, dat wij in de nabijheid van het buskruid eene aangestoken lont ziende, niet gerust ons hoofd kunnen nederleggen, wanneer de minste wind, één vonkje in het buskruid kan voeren, en . . . . Men duide het ons niet ten kwade, wanneer wij dikwerf onze lezeren, op het ergste verwijzen; — valt het dan ten goede uit, wie zal dan in den roes der vreugde den eersten steen op ons werpen? Wie zal dan onze overtuigingen daarbij onze bedoelingen kunnen wraken? Eene aangewakkerde en daarna te leur gestelde hoop grieft. Eene lange bange verwachting, door vrolijke en opbeurende uitkomsten gevolgd, verhoogt het dan te smaken genoegen.

Eerstdaags wordt te 's Hage verwacht Zijne Koningl. Hoogheid prins *Willem* van Pruissen, die den 5den Berlijn heeft verlaten, om zich naar gemelde residentie te begeven.

— De brusselsche *Courrier* zegt hoofdzakelijk het volgende, over de in belgische kamer van vertegenwoordigers gedane mededeelingen en de jongste protokollen *(zie ons vorig nommer.)*

» Naar het geheimzinnig voorkomen van de heeren *de Merode* en de *Nothomb* zou men gemeend hebben, dat de wonderbaarlijkste dingen stonden geopenbaard te worden . . . . niets van. Men wilde ons alleen zeggen dat wij op nieuw door

de diplomatie misleid waren. Door de genomen behoedzaamheid, tot voorkoming dat deze waarheid, reeds sedert lang bekend, door onze vertegenwoordigers niet in helder daglicht gesteld wierd, hebben onze staatsmannen doen geloven, dat zulks niet eerst nu zou toeschijnen. Hunne correspondentie heeft hen ontheven; zij moeten thans wel wanneer een te groot vertrouwen op [illegible] beloften leidt.

» De heer *de Meulenaere* heeft de nota's, die aan den heer *van de Weyer* gezonden zijn medegedeeld; men zegt zij zeer krachtig. Maar waartoe kunnen zij thans dienen nu alles meer dan ooit tot het onzekere is terug gebragt. De plenipotentarissen van Oostenrijk, Pruissen en Rusland verklaren stellig, *dat zij nog niet geautoriseerd zijn tot het uitwisselen der ratificatien.* Wat wordt er, na deze daadzaak, van de door zekere dagbladen officieus aangekondigde depeches, betrekkelijk de aankomst der ratificatie van Pruissen en de korte vertraging, het verzuim van het Weener hof? Ons gouvernement moet erkennen, dat het voor de natie wel te betreuren is, dat het zich zoo gemakkelijk geleend heeft tot de voortdurende misleidingen der conferentie, van hare eerste zitting tot op dit oogenblik volgehouden.

» Wij kunnen, eindigt de *Courrier*, het tijdstip der ontknooping niet voorzien, en wanneer onze ministers geen anderen weg ipslaan dan dien tot nu gevolgden, weet de Hemel waarheen zij ons leiden zullen. [illegible] hier, zij zijn nog onbeduidender dan de protocollen zelve.

Het *Memorial*, waaraan de ministers niet vreemd gezegd worden te zijn, meent, dat het schouwspel door de Europesche diplomatie, sedert den 15den januarij gegeven, de schouders moet doen ophalen. De *Courrier* zegt daarop, dat men veeleer de schouders mogt ophalen over die bladen, die iederen morgen een nabijzijnd en veelbelovend einde der geschillen aankondigd en voor dwazen uitgekreten hadden, dezulken (waaronder de *Courrier*) die het belgische gouvernement een krachtiger toon tegen de conferentie hadden willen laten voeren en eene oorlogzuchtiger houding tegen Holland doen aannemen.

L'*Emancipation* acht, dat, hoe weinig het schijne, men toch met de jongste protocollen iets verder gekomen is, om reden vooreerst er een groot verschil bestaat tusschen dit nieuw diplomatisch stuk en het voortdurend stilzwijgen der plenipotentarissen van de drie noordsche hoven; de gesteldheid der vijf mogendheden onderling, ten anderen, door dit protocol duidelijker afgeteekend. Het protocol was blijkbaar op de vraag van Frankrijk en Engeland gesteld, de termen waren minzaam en bevredigend; intusschen bleek het er vrij duidelijk uit, dat de twee mogendheden tegen over de drie andere stonden, en dat de mondelijke verklaringen van Frankrijk en Engeland zoo geweest waren [illegible] mogendheden [illegible]. De vraag der beide eerste en het antwoord der drie [illegible] tot [illegible] afdoende maatregelen. Veel, meent gemeld dagblad overigens, dat af zal hangen van den uitslag der hervormings-bill, waarvan de tweede lezing in het huis der lords op maandag den 8sten dezer bepaald was.

BELGIE.

BRUSSEL, den 11den April.

De zitting der afgevaardigden van gisteren heeft weinig belangrijks opgeleverd. Aan de orde was het budget voor de binnenlandsche zaken, wanneer de heer *Barthélemy* zijn voornemen te kennen gaf van uitvoerig te willen spreken en al vast begon met de punten op te noemen, die hij daarbij wilde behandelen. De kamer besloot de zitting tot heden op te heffen.

— Men meent dat wij thans niet meer dan twee fransche hoofdofficieren in onze dienst hebben. Men verzekert ons, dat ons gouvernement bij het fransche pogingen aanwendt, om een derde generaal dier natie, aan welken het opperbevel over ons leger zou toevertrouwd worden, in onze dienst te bekomen. (*Emancipation.*)

— Men spreekt er van om in Belgie een regiment, alleen uit Polen zamengesteld, op te rigten.

— Het *Memoriaal* zegt, dat de post van burgerlijken gouverneur te Luik aan den heer *de Brouckere* was aangeboden en door hem geweigerd geworden. Welke betrekking de heer *Tielemans* zou gegeven worden, zegt gemeld blad niet.

— Het gouvernement heeft bevel gegeven de miliciens van de ligting van [illegible] tegen den 13den dezer naar de hun aangewezen korpsen [illegible].

— De *Belge* verzekert, dat de generaal don *Juan van Halen* sedert eenige dagen ernstig ongesteld is.

— Den 7den is van Antwerpen het bataillon Doorniksche burgerwachten vertrokken, om op de grenzen te Gooreind, Oost- en West-Malle en Brecht te gaan post vatten.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den April.

De kamer der afgevaardigden is gisteren Zondag, hoezeer buitengewoon, niet te vergeefs vergaderd geweest. Behalven onderscheidene rapporten, zijn niet minder dan zeven ontwerpen van wet in deze zitting aangenomen. Dezelve zijn inderdaad alle van plaatselijk belang, doch daar men ook de vorige dagen, zelfs bij de beraadslaging over het vroeger zoo zeer betwistte budget, met dezelfde spoed is te werk gegaan, en hetgeen nog meer opmerking verdient, de door de kamer der pairs gewijzigde ontwerpen, genoegzaam zonder discussie, goedkeurt, zoo is men buiten de vergadering reeds op het denkbeeld gevallen, dat de vrees voor de cholera menige zwarigheden doet overstappen. Een der liberale bladen is van oordeel, dat men de wetten in deze omstandigheden aangenomen, onder eenen afzonderlijken titel in het bulletin moest plaatsen, en aan dezelve ook slechts tot zoo lang gevolg geven, tot het gevaar der ziekte voorbij is en men dus met beradenheid dezelve op nieuw kan onderzoeken.

Heden heeft de kamer van gedeputeerden de beraadslaging begonnen over het ontwerp van wet, betrekkelijk het verblijf van vreemdelingen. Daar dit vooral de uitgewekenen Polen aangaat, heeft de oppositie deze gelegenheid waargenomen, om de ministers rekenschap te vragen van hunne pogingen om de nationaliteit van het koningrijk Polen te handhaven. De generaals *Lafayette*, *Lamarque* en *Odillon Barrot* [illegible] in den meest hevig uitgevaren.

— Naar gewoonte geeft de *Moniteur* ook heden een afzonderlijk berigt, omtrent de gezondheid van den heer *Casimir Perier*. Ofschoon dit berigt vrij gunstig luidt, is men echter over het algemeen beducht, dat de president van den raad, zoo al niet het ministerie zal moeten verlaten, dan voorzeker zich voor eenen geruimen tijd aan al de werkzaamheden dezer gewigtige betrekking zal moeten onttrekken. Daar nu de buiten- en binnenlandsche aangelegenheden nog immer het bestuur eener vaste hand behoeven, zoo worden er eensdeels reeds allerlei gissingen gemaakt, omtrent de vraag, aan wien de leiding van dat bestuur zou worden toevertrouwd; ten anderen is men zeer ongerust, dat de geringste afwijking van den eenmaal gekozen weg tot nieuwe moeijelijkheden aanleiding zoude geven.

— De cholera-zieken nemen dagelijks in menigte toe, het bulletin heden morgen publiek gemaakt, vermeldt 826 nieuwe lijders en 295 sterfgevallen; doch de Moniteur voegt daarbij, dat men niet in staat is om voor de juistheid dezer getallen in te staan, en inderdaad, wanneer de ziekte zoo voort gaat, zal het niet mogelijk zijn behoorlijke aanteekening daarvan te houden. De openbare gasthuizen zijn geheel vol, en men is gedurig werkzaam om nieuwe lokalen daartoe in te rigten. Het palais-royal zou zelfs daartoe in aanmerking komen. — Men zegt dat het Spaansch gouvernement een gezondheids-cordon langs de grenzen zal trekken.

— De beurs was heden onrustig; de fransche en buitenlandsche fondsen hebben eene aanmerkelijke daling ondergaan, veroorzaakt door de vrees dat [illegible] het ministerie verlaten zal. De tijdingen uit Londen over de hervormings-bill bragten er ook toe [illegible] als volgt: de 5 pCt. 95,25 kont. 95,20 op tijd; de 3 pCt. 68,25 kont. en op tijd; Nap. renten 79,30; Sp. perp. 55 en 5 achtste; Rom. leening 78 en 3 achtste; Belgische 76¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den April.

Terwijl het besluit der bondsvergadering, waarbij de uitgave der drie dagbladen, de *Duitsche Tribune*, de *Westbode* en de *Vleugelen des Tijds*, verboden werd, achtervolgens door meest al de bondstaten is erkend geworden en afgekondigd, vermenigvuldigen zich de pogingen der zoogenaamde vrijheidsvrienden om hetzelve als onwettig te doen beschouwen, en door staatkundige vereenigingen de drukpers zoo veel mogelijk van alle beperking te bevrijden. Met dit inzigt werd nog voor weinige dagen, in het Badensche eene zamenkomst van meer dan tweehonderd personen, meestal geletterden tot de genoemde vrijheidsvrienden behoorende, en, uit alle omliggende staten bijeen verzameld, gehouden. Met uitzondering van een algemeen besluit, hetwelk trouwens reeds vroeger door elk der leden der vergadering in 't bijzonder werd aangehangen, om zich op alle wijzen voor de vrijheid van de drukpers in de bres te stellen, heeft men aldaar niet veel meer dan gewone redeneringen en de loftuitingen, welke men in die partij gewoon is elkander toe te zwaaijen, vernomen. Intusschen worden met hetzelfde doel de plaatselijke regeringen met adressen overladen, welke de willekeurige handelwijze, zoo men die noemt, der bondsvergadering wraken, en het bestuur aansoeken om de onafhankelijkheid der verschillende bondstaten te handhaven. Ook in deze stad werd voor eenige dagen zulk een adres aan den senaat aangeboden.

— Berigten uit Rome van den 29sten Maart gedagteekend, brengen het belangrijk nieuws mede, dat het pauselijk bestuur, na langdurige onderhandelingen, eindelijk in de voortdurende bezetting van Ancona heeft toegestemd. Deze toestemming echter is niet geheel onvoorwaardelijk, maar heeft men, integendeel, onder meer andere bepalingen, daarbij bedongen, dat de krijgsmagt, welke thans Ancona bezet houdt, in geen geval zoude worden ver-

meerderd en dat dezelve ook het pausselijk gebied geheel zoude ontruimen, van het oogenblik, waarop de hulp van vreemde krijgsbenden voor de inwendige rust ontbeerd zoude kunnen worden. De Fransche gezant heeft, zoo het schijnt, in zijne instructien geene voldoende aanleiding gevonden, om deze voorwaarden dadelijk goed te keuren, maar vooraf eenen courrier naar zijn hof gezonden; men meende echter dat het Fransche ministerie geene zwarigheid zoude maken, om die goedkeuring te verleenen, maar integendeel de gelegenheid zoude aangrijpen, om zich uit den moeijelijken toestand, waarin het zich ten aanzien van de Italiaansche zaken geplaatst heeft, te redden.

De berigten uit Ancona getuigen nog immer van den nadeeligen invloed, welke de tegenwoordigheid der fransche krijgsmagt aldaar uitoefent. Uit alle deelen van Italie hebben zich omtrent 400 ontevredenen in die stad verzameld, en trachtten deze, onder bescherming der driekleurige vlag, de uitvoering hunner rustverstorende plannen voor te bereiden. Daarenboven veroorzaakte de spanning der gemoederen een aantal buitensporigheden, welke vroeger immers in dit gedeelte van Italie slechts zeldzaam voorkwamen. Onderscheidene personen, de wettige orde van zaken toegedaan, en onder deze een pausselijk officier, waren als het slagtoffer van sluipmoord gevallen, en de plaatselijke politie gevoelde zich zoo weinig in staat, om deze wanorden te beteugelen, dat dezelve de stad had verlaten.

Onder de verdichtsels welke door de fransche dagbladen zijn uitgestrooid, behooren de berigten omtrent onrustige bewegingen die in eenige provincien van het koningrijk Napels, inzonderheid in Abruzzo, zouden zijn ontstaan, en welke volgens dezelfde berigten tot eene vermeerdering van krijgsmagt, hoofdzakelijk tot het aanwerven van eenige zwitsersche regimenten, aanleiding zouden geven. De napelsche dagbladen, ten deze overeenstemmende met geheel onpartijdige en bijzondere brieven, spreken dit ten stelligste tegen.

ENGELAND.

LONDEN, den 8den April.

Tot heden toe kan men bij graaf *Grey* het voornemen niet vermoeden om of vóór de tweede of zelfs vóór de derde lezing van de hervormingswet nieuwe pairs te benoemen. Dat hem hiertoe vrije hand door den Koning gegeven is, houdt men voor uitgemaakt en door den Koning zelven erkend; maar het is denkelijk, dat hij hiervan alleen gebruik maken zal om de oppositie-partij over te halen vrijwillig tot de derde lezing te stemmen, liever dan eene nieuwe benoeming tot stand te zien komen.

— De vermeerdering der inkomsten van het laatste vierendeel jaars, vergeleken met dat van verleden jaar, is voornamelijk aan de vermeerderde opbrengst der accijnsen en aan het betalen van achterstallige belastingen toe te schrijven.

— Het aantal der tot gisteren aangegeven cholera-zieken bedraagt 25 en dat der gestorvenen 10. Het totaal der aangetaste personen is 2181, waarvan er 1158 overleden zijn.

— Met het brievenmaal van Malthа heeft men berigten uit Griekenland tot den 8 Maart. De brieven van Corfu melden, dat de burger-oorlog er steeds smeulend is en van tijd tot tijd uitblaakt. De Rumelioten weigeren in onderwerping aan het gouvernement van Griekenland te komen en naar eenige voorstellen te luisteren, zoo lang *Augustin Capodistrias*, *Andreas Metaxa* en *Rhodios* het land niet verlaten. Zij hebben de wapens opgevat en *Coletti*, hun aanvoerder, heeft zich aan het hoofd van 2000 misnoegden meester van het kasteel van Lepanto gemaakt en het kasteel van Morea bedreigd. De engelsche consul te Patras heeft gemeend, de britsche onderdanen te moeten waarschuwen van zich gereed te houden, om met hunne eigendommen scheep te gaan, daar men den aanval der Rumelioten te Patras wachten kon. Zijner Majesteits brik *Pelican* lag aan de stad. Sir *Fredrik Adam*, de lord opper-commissaris der Ionische-Eilanden, werd ieder uur te Corfu verwacht.

PHYSIOLOGRAPHIE VAN ANCONA.

(Vervolg en slot.)

Ancona zoude gelukkig geweest zijn, indien derzelver inwoners even krijgshaftig geweest waren, als zij handelgeest bezaten. Zich niet sterk genoeg achtende om zich-zelven tegen de kapers te verdedigen, stelden de Anconezen zich onder de bescherming der Pausen. Deze bouwden de citadel, voorgevende dat zulks ter verdediging der stad was, maar eigenlijk was het kasteel het dwangmiddel ter onderwerping. De Anconezen werden Pauslijke onderdanen; echter moet men erkennen, dat hun meerdere vrijheid geschonken werd dan de overige Kerkelijke Staten genoten. Men hinderde althans hunnen handel niet. Joden, Grieken, Protestanten konden zich in deze havenplaats vestigen, welke in 1732, vrij-haven verklaard werd. Van dat tijdstip af waren de zee-ondernemingen der Anconezen door niets belemmerd. Wat vooral de Pauslijke regering tot eere strekt is de bouw van het *Lazaret* door *Vanvitelli* gesticht.

De 18e eeuw eindigde niet, zonder ook voor Ancona noodlottig te wezen. In 1799 hadden de Franschen eene romeinsche republiek ontworpen, maar de Romeinen ontbraken! In het koningrijk Napels met ongelukkigen uitslag krijg voerende, werden zij, in vollen terugtogt, door de insurgenten onophoudelijk gekweld, toen eene Russische en eene Turksche vloot, vereenigd, na zich van de Ionische Eilanden meester te hebben gemaakt, voor Ancona ten anker kwamen en van den Franschen generaal *Monnier* de overgave eischten. De dappere generaal gaf daarop geen ander antwoord, dan door met ijver aan de versterking der stad te laten arbeiden, waaraan werkelijk behoefte was. Spoedig daarop kwamen de Oostenrijkers, ondersteund door de opstandelingen en door de onheilen des Franschen legers aangemoedigd, de stad van de landzijde berennen. Elke opeisching bleef zonder gevolg; de generaal *Monnier* antwoordde op elke aanvraag des vijands, dat hij zich tot het uiterste verdedigen zoude.

Intusschen had Ancona de aanvallen van Russen, Turken, Oostenrijkers, Albanezen en Italiaansche insurgenten te wederstaan. Deze laatste waren welligt het meest tegen de Franschen verbitterd. Het beleg duurde van de maand Mei 1799 tot aan het midden van November deszelfden jaars. Er waren geene levensmiddelen meer in de stad, de stellingen op de hoogten waren door den vijand genomen; er bestond eene groote schaarsheid aan krijgsvoorraad; er waren bressen in de werken. De Oostenrijksche generaal *Foelich* bezwoer *Monnier*, in naam der menschelijkheid, een nutteloozen wederstand te staken. *Monnier* zoude zich echter nog hebben blijven verdedigen, indien de krijgsraad, welke hij vergaderde, niet eenstemmig geoordeeld had, dat eene verdere verdediging doelloos was. De Fransche bezetting verwierf eene eervolle capitulatie en keerde naar Frankrijk terug. Zij hadden daarbij de hoogachting zelfs hunner vijanden verworven.

De Oostenrijkers werden, bij het bezetten van Ancona dermate verstoord op de Russen, die, ofschoon niets meer verrigt hebbende dan de blokkering, hun vaandel het eerst op de wallen der stad plantten, dat zij dat vaandel uittrokken en er hun dubbelen oostenrijkschen arend voor in de plaats stelden.

Men meent, dat deze beleediging zijner vlag, *Paul I* aanleiding gaf zich van de coalitie af te scheuren en zich meer aan Frankrijk te sluiten.

Twee jaren na het verlies van Ancona deden de Franschen er andermaal derzelver intrede; maar na het sluiten van den vrede, gaf *Buonaparte* deze stad aan den Paus terug. Later hernam hij haar met al de bezittingen van den heiligen stoel en maakte Ancona tot hoofdplaats van het departement van Metauro. Vervolgens kwamen de Oostenrijkers, ze in 1814 aan den Paus terug geven, die Ancona even als het te voren was, hoofdplaats eener delegatie en zetel van een bisdom maakte. Nog eens, in 1831, rukten de Oostenrijkers ter Pausselijke ondersteuning aan, en in 1832 zijn er de franschen binnengetogen om — de tijd zal het leeren.

Ancona is geene schoone stad; maar bezit eenige merkwaardige gebouwen, waaronder het lazaret, het vondelingenhuis, het stadhuis verdienen genoemd te worden. De voornaamste straten breiden zich tot aan de zee uit; het havenhoofd, ongeveer 100 voeten breed is de gewone avond wandelplaats der Anconezen. Het eenige wat in Ancona vervaardigd wordt is wasch, welke buitengewoon wit is. Het land levert zijde, graan en hennip op; ook wordt er veel zeep, aluin en linnens uitgevoerd. Ongeveer 1200 schepen komen er jaarlijks de haven binnen, waar men de vlaggen van schier alle Europesche zeemogendheden aantreft. Tot vermeerdering van den bloei der stad zoude men er eenige kanalen en wegen meer, en eenige revolutien minder moeten kennen.

LETTERKUNDIG BERIGT.

WILLEM DE DERDE, *Koning van Engeland, Treurspel.* Te Amsterdam, bij M. WESTERMAN en ZOON 1832, 64 bladz. in kl. 8o de prijs is . . . . f 0,40.

De dichter dezes treurspels (?) heeft in het verzwijgen van zijnen naam getoond, dat hij genoeg gezond verstand bezat om aan de gunstige opname van dit zijn voortbrengsel ten minste nog te kunnen twijfelen. Wij bejammeren het echter, dat deze goede hoedanigheid zich niet wat verder heeft uitgebreid, namelijk zoo verre, om hem te overtuigen dat het beter geweest ware, het geheele ding ongedrukt te laten.

Wij zullen onze lezers met geene verdere ontleding van dit treurig spel vermoeijen. Als een proefje van versbouw en moraal daarin vervat, moge het volgende dienen, den graaf *Chürchil* (*Marlborough*) in den mond gelegd:

'tWas met een diepe smart, dat ik den Vorst verliet,
Aan wien 'k door eed en trouw en weldaân was verbonden.
Dan, zoo ik hierdoor heb een duren pligt geschonden,
'k Schond dien (de hemel zij getuige van mijn woord!),
Om 't Vaderland, aan 't welk mijn dienst nog meer behoort,
Dan aan mijn Koning, te verlossen van de ellenden.
enz., enz., enz.

Waarlijk! een zeer liberale theorie!

Het spijt ons den dichter de verzekering niet te kunnen geven, dat zijn treurspel *onder de goede voortbrengselen van Nederlandsche kunst eene plaats verdient*, evenmin als wij hem kunnen vleijen met het denkbeeld, *dat dit treurspel tot de vorming van een echt Nationaal Tooneel in ons midden zal hebben bijgedragen.*

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, 11 *April* 1832.

		gebl.
NEDERLANDEN, Werkelijke schuld, $2\frac{1}{2}$ pct.	$41\frac{3}{4}$ à $42\frac{1}{2}$	$41\frac{13}{16}$
Uitgestelde schuld.	$\frac{15}{16}$ à 1	—
Kansbiljetten.	$16\frac{1}{4}$ à $16\frac{3}{4}$	$16\frac{3}{8}$
Amortisatie Syndicaat, $4\frac{1}{2}$ pct.	$69\frac{1}{2}$ à 70	$69\frac{3}{4}$
Idem. idem., $3\frac{1}{2}$ pct.	$56\frac{1}{4}$ à $56\frac{3}{4}$	$56\frac{1}{2}$
Oorlogs-lasten 1830. à 5 pct.	$87\frac{1}{2}$ à $88\frac{1}{2}$	$87\frac{3}{4}$
Vrijw. geldl. 1831. à 6 pct.	$92\frac{1}{2}$ à $93\frac{1}{4}$	$92\frac{3}{4}$
Nieuwe idem 1832. à 5 pct.	79 à 80	$79\frac{1}{8}$
Schatkist-biljetten, 6 pct.	99 à $99\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{4}$
Handel-Maatschappij, $4\frac{1}{2}$ pct.	— à —	—
FRANKRIJK, inschr. op 't Grootb. 3 pct.	$68\frac{1}{2}$ à $69\frac{1}{2}$	$68\frac{3}{4}$
RUSLAND, Bij *Hope en Comp*, 5 pct.	$90\frac{3}{4}$ à $91\frac{1}{4}$	91
Bij dezelfde, 1828, 5 pct.	$92\frac{3}{4}$ à $93\frac{1}{4}$	93
SPANJE, Certific. Amst., 5 pct.	47 à $47\frac{1}{2}$	$47\frac{1}{4}$
Dezelfde 3 pct.	$29\frac{1}{2}$ à $29\frac{3}{4}$	$29\frac{1}{2}$
Uitgestelde schuld.	$6\frac{1}{4}$ à $6\frac{3}{4}$	$6\frac{1}{2}$

AMORTISATIE SYNDICAAT.

De Agent van 't Domein te *Breda*, zal op Maandag den 16. April 1832, 's morgens om 10 ure, ten huize en herberge van W-O-U-T-E-R E-E-N-N-A-A-P, in het *Huis ten Deyl*, aan het Raamsdonksche Veer, ten overstaan van den Heer Burgemeester der Gemeente *Raamsdonk*, voor den tijd van een of meer jaren Verpachten: Het G R A S G E W A S der taluds en bermen van den grooten weg der Iste klasse, no. 3, gedeelte van den Merwede bandijk onder *Sleeuwijk*, tot het Tolhuis no. 5 onder *Oosterhout*, in vijf perceelen, alsmede van den grooten weg der Iste klasse no. 7, tusschen de *Moerdijk* en *Breda*, in twee perceelen.

Informatien zijn te bekomen bij den Opziener J. H U G T E N te *Terheiden*.

Breda, den 21sten Maart 1832.

De Agent voornoemd,
M. S M I T S.

* * Op aannemelijke voorwaarden uit de hand te Koop: Een sedert onheugelijke jaren welbekend L O G E M E N T: *DE STAD DIEST*, te Breda.
Nadere informatien bij de bewoonster. Brieven franco.

* * Gehuwde lieden, zonder kinderen, verlangen in de omstreken van Meijerij van 's Hertogenbosch, provisioneel voor de eerste zes maanden, bij fatsoenlijke lieden te Huren, twee goed G E M E U B I L E E R D E K A M E R S, waarvan een geschikt tot Slaapvertrek, op een Dorp of Buitenplaats nabij een Dorp, met de kost, bewassching en bediening. Iemand hiertoe inclinerende, gelieve zich met *vrachtvrije* brieven en met opgave van den prijs, onder de letters H. D. te adresseren aan den Heer G. A. H O E B E N, Apotheker te Gorinchem.

SCHOUWBURG TE BREDA.

(*Extra Representatie; aanvang 7 ure.*)

Vrijdag 13den April 1832: DE BARBIER VAN STRAATSBURG, of *de Frankforter Loterij*, kluchtig blijspel met zang, in 3 bedrijven, naar het Fransch, door den heer *de Boer*, versierd met deszelfs toestel. Te *Amsterdam* bij herhaling met de meeste goedkeuring vertoond. Voorafgegaan van DEN SCHAT IN HET TOEGEMETSELDE VENSTER, blijspel in een bedrijf naar het Hoogduitsch van *Kotzebue*. Nooit alhier vertoond.

* * Door de Wed. J. C. V I E W E G & Zoon te *Nijmegen* is uitgegeven en bij de meeste Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld: ALGEMEEN NUTTIGE T O E L I C H T I N G en R A A D G E V I N G BETREFFENDE DE C H O L E R A, à 10 Centen. Een prijs zoo gering gesteld om de verspreiding te bevorderen. Voor groote getallen ter uitdeeling is de prijs f 5,— per 100.

* * De Boekhandelaar A. V A N A L P H E N te *Delft*, zal op Maandag den 16den April 1832 en volgende dagen, openbaar ten zijnen huize verkoopen: Drie fraaije en aanzienlijke verzamelingen B O E K E N, in onderscheidene Talen en Vakken van Wetenschap, Kunst en Smaak; waaronder vele voorname en belangrijke werken gevonden worden, meestal zeer net gebonden, waarvan de Catalogus alom te bekomen is, benevens een Bijvoegsel van omtrent 300 Nommers Ongebonden Boeken, waarop ook vele belangrijke werken voorkomen.

* * Bij V A N P A D D E N B U R G & C O M P., Boekhandelaren te *Utrecht*, zijn thans van de pers gekomen:
I. V E R H A N D E L I N G over de P O K K E N, zoo als dezelve natuurlijk bij het Rund voorkomen, en door inenting kunnen worden voortgebragt, en over de beveiligende Mok of Pokmok des Paards, benevens een bijvoegsel bevattende den uitslag der proefnemingen om runderen door kinderpokstoffe te besmetten en daardoor Koepokken voort te brengen, alsmede de aanwijzing om Koepokstoffe in glazen haar-buisjes te verzamelen en te bewaren, met 5 gekleurde platen door Dr. A. N U M A N, Hoogleeraar in de praktische Veeartsenijkunde te *Utrecht*, prijs . . . f 4,80.
II. A. V A N B E E K. De A A R D E, beschouwd uit een Physisch, Geographisch, Geologisch en Cosmologisch oogpunt . . . - 0,90.
III. M A R C H A N D. Neue Knospen . . . - 0,90.
IV. A A N M O E D I G I N G en H A N D L E I D I N G tot het aankweeken van de witte Moerbezieboomen, door C. A. B E R G S M A, Hoogleeraar te *Utrecht*; prijs - 0,30.

AAN HET GENEESKUNDIG PUBLIEK.

Wordt ter kennis gebragt, dat door den Boekhandelaar J. N O O R D U I J N, te *Gorinchem*, zijn verzonden:

Berigten van inteekening op een A L P H A B E T I S C H R E G I S T E R van het *Practisch Tijdschrift voor de geneeskunde in al haren omvang*, door de Heeren A. M O L L en C. V A N E L D I K, loopende over de tien eerste jaargangen en de supplement banden, hetwelk in drie hoofdafdeelingen is verdeeld, als: 1e. een Alphabetisch Register dat in die jaargangen en supplement-banden voorkomende V E R H A N D E L I N G E N, W A A R N E M I N G E N, B I J V O E G S E L S, B E R I G T E N enz., volgens de namen der Schrijvers of Waarnemers gerangschikt; 2e. dat der A A N G E K O N D I G D E of G E R E C E N S E E R D E W E R K E N; en eindelijk 3e. een uitvoerig Register der voorkomende Z A K E N. Even als voor het Tijdschrift is de prijs bij inteekening *vijftien cents* per vel, en buiten inteekening *twintig cents*. De inteekening staat bij elken Boekverkooper open tot den laatsten April, waarna geene exemplaren, dan tegen den verhoogden prijs kunnen afgeleverd worden.

Bij denzelfden Boekhandelaar is mede algemeen verkrijgbaar gesteld: DE VOLMAAKTE GELDERSCHE KEUKENMEID, onderrigtende hoe men verschillende spijzen op eene smakelijke en min kostbare wijze kan koken, stoven, bakken en braden, alsmede het inmaken en droogen van allerlei Groenten; het zouten en rooken van Vleesch, het maken van Worsten en de bereiding van uitgezochte Confituren, Tinkturen enz. Zevende veel verbeterde druk á f 1,20.

Ook is bij denzelven van de pers gekomen:

S. B A U E R, *Keur van Merkwaardigheden uit de Geschiedkundige wereld*. Een magazijn van ernstige en luimige verhalen, zeldzame avonturen en wentelingen des geluks, tot een aangenaam en nuttig onderhoud, tweede deel à f 2,60.

Van dit zeer onderhoudend werk, door deszelfs luimig en geschiedkundigen inhoud evenzeer aanbevelen waardig tot eene lectuur van aangename verpozing, zijn nog complete exemplaren voorhanden à f 5,40.

Voorts heeft dezelve nog weinige exemplaren voorhanden van het *Beknopt overzigt van den Tiendaagschen Veldtogt*, Bevattende de roemrijke daden der verschillende legerdivisien en der vloot, met vermelding van vele, tot heden minder algemeene bekende bijzonderheden.

* * Bij B R O E S E & C O M P., te *Breda*, is te bekomen:
M O K E, de wilde Geus of de nederlandsche patriotten in 1566. . . . f 3,30.
D E G E L D E R, Cosmographische Lessen, Leesboek voor Neêrlands jongelingschap. . . . f 5,90.
L I M B U R G B R O U W E R, over de zedelijke schoonheid der Poezij van *Sophocles*. . . . f 2,80.
B A R N A V E par J U L E S J A N I N, 2 vol. - 3,50.
S E R R U R I E R, Handleiding voor de Schutterijen. - 1,40.
K A A R T der Grensscheiding tusschen het Oud Nederland en de Belgische Provincien, in 3 bladen . . f 12,50.
Idem op Linnen in Koker . . . - 18,50.
Twee fraai geteekende en keurig op steen gebragte P L A T E N van S C H O T E L, voorstellende het overrompelen der Boot van *V A N S P E Y K*, en het springen van dezelve. Op velijn papier . . . - 9,00.
Op Chineesch papier . . . - 11,00.
Voorts alle Militaire Reglementen en gedrukte Stukken.
Bij bovengemelden zijn tevens nog de volgende Inteekeningen geopend:
I. Neêrlands Heldendaden te land van de vroegste tijden af tot in onze dagen, door J. B O S S C H A Hoogleeraar der K. M. Akademie.
Hiervan zien reeds 2 afleveringen het licht. De prijs van ieder vel druks in groot 8o. bedraagt 15 cents, terwijl voor de krijgslieden, en allen, die, uit hoofde van verren afstand, de afleveringen achtervolgelijk *franco* per post wenschen te ontvangen, ieder vel druks met 2 centen verhoogd worden.
Bij Inteekening. . . . f 0,35.
Buiten inteekening. . . . - 0,45.
II. Een Gedenkboekje ter wedijl voor Neêrlands schutterij, in 2 deelen, klein 8o. à f 4,00.
III. De Familie *Arenhout*. Een vaderlandsch tafereel, uit de laatste 50 jaren.
Het werk zal bestaan in niet minder dan *drie* en niet meer der dan *vier* deelen, gedrukt in *klein octavo* formaat, op *velijn* papier. Ieder deel zal tusschen de 20 à 24 bladen druks bevatten, en met eene fraaije Titel en Vignet versierd worden.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.